

Naslov: Mali no ni kvartet: ganljiva alegorija s socialno noto

Avtor: Nika Arhar

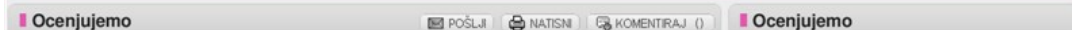
Rubrika/Oddaja:

Žanr: SPLETNI LANEK

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Gesla: PREŠERNOVO GLEDALIŠ E KRANJ, GRUMOVA NAGRADA, VESNA

<http://www.rtv slo.si/kultura/ocenjujemo/mali-nocni-kvartet-ganljiva-alegorija-s-socialno-noto/379825>

Ocenjujemo

Mali nočni kvartet: ganljiva alegorija s socialno noto

Tretja uprizoritev letošnje sezone v Prešernovem gledališču Kranj

29. november 2015 ob 13:08
Kranj - MMC RTV SLO

Mali nočni kvartet Vinka Möderndorferja si dileme darovanja organov sposodi za prikaz globoke razslojenosti današnje družbe, svoj etični pogled pa gradi predvsem na pretresljivosti zgodbe.

Temačna podoba družbene krize, v katero so našo državo pripeljale zablode neoliberalističnega razvoja po osamosvojitvi, so teme, ki smo jih pri Möderndorferju srečali že večkrat, nazadnje v njegovem dramskem besedilu *Evropa* (s podnaslovom *drama s sporočilom, hudo blasfemična farsa, poetična burleska, težka evropska mra in še marsikaj*), nedavno uprizorjenem v ljubljanski Drami, in filmu *Interro*, ki po lanskem Festivalu slovenskega filma v Portorožu nadaljuje svojo pot po festivalih v tujini. Zanimanje za margino s socialnega dna in humanistični čut je čutil tudi v dramskem besedilu *Mali nočni kvartet*, ki je bilo lani nominirano za *Grumovo nagrado*, zdaj pa ga je krstno postavilo na oder *Prešernovo gledališče Kranj*.

A zgodba se razvije skozi nasprotje, ki z družbeno-kritičnim pogledom neposredno nima povezave. Kvartet neke noči prinese soočenje dveh družin zaradi nesreče, v kateri sin brezposelnih staršev, bosanskih priseljencev, doživi hudo nesrečo z motorjem, na drugi strani pa hčerka slovenskih tajkunskih staršev, že vsa prerezana od številnih operacij, z zadnjimi močmi čaka na srce primernega darovalca. Situacija je torej rizična – sinovi možgani so mrtvi, a telo celo, hčerki odpoveduje srce in časa ni več veliko. Obupani starši se odločijo za osebni obisk in nenavaden nočni vdor se prelevi v prepričevanje o darovanju srca. Konflikt dramskih oseb je predvsem osebni, notranji boj v sprejemanju položaja in odločitve na strani sinovih staršev ter preseganju lastnega mota »jaz si lahko privoščim vse« z obupanim prepričevanjem in negotovim upanjem pri njenih.

Möderndorfer je dramsko besedilo razvijal iz opisanega izhodiščnega zapleta srečanja dveh staršev zaradi potrebe po presaditvi srca, ki mu ni dala miru kar nekaj časa. Najprej je zapisal v obliki (neposnete) televizijske drame, nato pa še kot radijsko igro *Srce*, ki so jo leta 2006 posneli na Radiu Slovenija, in v kratki zgodbi z naslovom *Brskanja*, ki je letos izšla v istoimenski kratkoprozni zbirki pri Založbi Goga. Razvoj teme od etičnih dilem darovanja in presaditve človeškega srca do vključevanja socialnega, ekonomskega in nacionalnega razslojevanja je opisal tudi sam v besedilu *Kako je nastajal in končno nastal Mali nočni kvartet*, objavljenem v gledališkem listu.

Oba nivoja igre avtor neločljivo preplete. Po eni strani poudarek dramskega besedila in uprizoritve ni več na darovanju organov; dogodek postane predvsem prisposoda. Srčnost je tisto, česar nam v tem hladnem neprijaznem kapitalističnem svetu manjka, in kot v svoji etični agendi opozarja avtor, je srce nosilec življenja, tisto, kar ga omogoča in mu daje smisel. To sporočilo Möderndorfer kaže predvsem gledalcem; ne da se sami liki svoje popolnoma nasprotnega družbenega položaja ne zavedajo, a se z njim v trenutnih okoliščinah ne morejo ukvarjati v tolikšni meri, kot bi se kdaj drugič in kje drugje. Čeprav je prav tako jasno, da se v drugačnih okoliščinah sploh ne bi srečali oziroma se ne opazili.

Za razvoj takšnega sporočila Möderndorfer že na ravni dramskega besedila in v uprizoritveni nadgradnji deloma umetno nastavi zaplet, previdno zavlačuje z razvojem in namerno uporabi kar nekaj stereotipov pri zastavku položaja, oblikovanju dramskih oseb in gradnji dogajanja. Obenem se prav to izkaže kot nujno potrebno, da se v dobri uri izpeljejo značilnosti in razlike obeh parov oziroma vseh štirih posameznikov, pogojene z njihovo družbeno-ekonomsko-nacionalno-mentalno strukturo, ter da se zgodba sestavi v sklenjeno in prizadeto podobo kritičnega trenutka današnje družbe. Tega s poudarkom na ujetosti, ponavljanju in stopnjevanju položaja izkoriščanja skorajda pripelje do absurde zaostrenosti. Bogati postajajo še bogatejši in vplivnejši, revnejši še bolj revni.

Filmska recenzija: Srednješolci

28. november 2015 ob 18:27

34-letni srbski režiser Stevan Filipović je eden tistih cineastov, ki so se oblikovali ob gledanju filmov.

Filmska recenzija: Igre lakote - Upor, 2. del

Dvorezni meč insceniranega konflikta

Etude o komunikaciji in nerazumevanju

Liffe: Jastog

Inventura v Mali Drami: rediti drug drugega do groba

Liffe: Nemira obala

Arca: Mutant

Ko skupnost postane boljše in človeško vez zamenja pravna

Liffe: Ovna

Več novic ...

Ocena novice: ★★★★★ Vaša ocena: ★★★★★
Ocena 0.0 od 0 glasov Ocenite to novico!

Mali nočni kvartet je po lastnem dramskem besedilu v Prešernovem gledališču Kranj režiral Vinko Möderndorfer. V predstavi igrajo Vesna Jevnikar, Peter Musevski, Miha Rodman in Vesna Slapar. Kot dramaturg je sodeloval Blaž Lukan, scenograf Branko Hojnik, kostumograf Alan Hranitelj, avtor glasbe Bojan Jurjevič - Jurki, lektorica Maja Cerar. Foto: [Prešernovo gledališče Kranj](#)

Mali nočni kvartet sooči dva para staršev različnih socialnih statusov in nacionalnosti z etično dilemo darovanja organov. Situacija je rizična – sinovi možgani so mrtvi, a telo celo, hčerki odpoveduje srce in časa ni več veliko. Foto: [Prešernovo gledališče Kranj](#)

Podoba globoke razslojenosti današnje družbe s poudarkom na ujetosti v ponavljanje in stopnjevanju položaja izkoriščanja Möderndorfer skorajda pripelje do absurde zaostrenosti. Bogati postajajo še bogatejši in vplivnejši, revnejši še bolj revni in odinjeni na robu, a kot da to ni dovolj, pleni se jim tudi njihovo srce. Dobesedno. Foto: [Prešernovo gledališče Kranj](#)

Mali nočni kvartet je predstava intimnih dilem, ki v ospredje postavlja osnovna človeška občutja in stiske, ter obenem gledališka podoba družbenih nepravčnosti. Deluje predvsem na "etični pogon," z vzbujanjem sočutja pri gledalcu in deljenjem potrebe po večji občutljivosti do drugih oziroma občutljivosti do sočloveka. Foto: [Prešernovo gledališče Kranj](#)

in odrinjani na rob, a kot da to ni dovolj, pleni se jim tudi njihovo srce. Dobesedno.

Vsekakor pa je Möderndorfer dober opazovalec in natančen pri slikanju psiholoških detajlov, kar v uprizoritvi zaživi s polnokrvno podporo igralske četverice, ki jo lahko označimo tudi v dveh dvojicah. **Vesna Jevnikar** (Mejra) in **Peter Musevski** (Emir) sta utrjena od socialnega položaja in ekonomske negotovosti ter zavezana tradicionalnim vrednotam in poštenosti. **Miha Rodman** (Andrej) in **Vesna Slapar** (Barbara) nastopita v nekoliko nižani držbi bogatašev, ki nista vajena, da kaj potrebujeta in morata za to prositi in prepričevati druge. Drugo razlikovanje je vzpostavljeno na podlagi spola – moški duet operira predvsem razumno, občutja so zatajevana ali hitro izbruhnejo, ženska dvojica je čustvena in čeprav v moškem ozadju, v večji meri zmožna razumevanja položaja ter občutka za druge.

Vsi štirje igralci oblikujejo prepoznavne značaje, v ustreznem družbeni razred jih ne umešča le kostumografija **Alana Hranitelja**, temveč tudi telesna drža, geste in način govora. Rodman se zlahka zdi nadležen tip, ki razume zgolj govornico denarja, v tem nelagodnem položaju se še toliko bolj obrača k preračunljivosti kot edini prepričljivi strategiji, ki jo pozna in ji zaupa. Tako deluje prav preko izogibanja, namesto razumevanja zmore ponuditi zgolj trgovanje in svojo moč. Nekoliko mehkejša je **Vesna Slapar** kot njegova žena, manj vzvišena, nekakšna blažilica njegovih izbruhov, v tistem revnem stanovanju se je znašala iz ljubezni in ne s strategijo. Izstopa **Peter Musevski**, odličen v začetnem zanikanju resnosti sinove nesreče in pretvarjanju, da bo še vse v redu, ter kasnejšem odlaganju odločitve in niansiranem nihanju med različnimi vzgibi. **Vesna Jevnikar** je prepričljiva v svoji tihi skrušenosti, rahlem zavedanju resnice, ki jo spodjeda od znotraj, ter kasneje v preseganju lastne bolečine s prepoznavanjem prav te metafore o srcu, ki jo igra kaže tudi gledalcem.

Mali nočni kvartet je predstava intimnih dilem, ki v ospredje postavlja osnovna človeška občutja in stiske, ter obenem gledališka podoba družbenih nepravilnosti. V tem ne ponuja pravih presenečenj, novih perspektiv ali širjenja razumevanja, temveč deluje predvsem na "etični pogon," z vzbujanjem sočutja pri gledalcu in deljenjem potrebe po večji občutljivosti do drugih – zapišimo raje – občutljivosti do sočloveka. Möderndorferjeva vešča pisava in režija z dramaturško podporo **Blaža Lukana** zaokrožita postopno stopnjevanje ozračja in naposled povežeta štiri različne osebe, ki jih igralci uprizorijo s poglobljenim uvidom in v - glede na okoliščine – širokem razponu čustev, misli in občutij s številnimi drobnimi odtentki. Prav s tem omogočijo, da nam s svojimi celovitimi dilemami, razdvojenostjo, neodločnostjo in prepletom žrtve ter žrtvovanja zlezejo pod kožo, kar je verjetno največ, kar lahko tako zasnovana predstava gledalcu ponudi.

Nika Arhar

Igralci dramske osebe uprizorijo s poglobljenim uvidom in v - glede na okoliščine – širokem razponu čustev, misli in občutij s številnimi drobnimi tančinami ter s tem omogočijo, da nam s svojimi celovitimi dilemami, razdvojenostjo, neodločnostjo in prepletanjem žrtve ter žrtvovanja zlezejo pod kožo. Foto: Prešernovo gledališče Kranj

Sorodne novice

- 14. november 2015
Mali nočni kvartet: o dilemi darovanja organov, a tudi o ljubezni
- 9. september 2015
Vinko Möderndorfer: Brskanja
- 19. september 2014
Skrajnosti: o filmu Inferno

Dodaj v

 Like Tweet Facebook

Oddajte svoj komentar - Število komentarjev:

Kazalo

Novice

Slovenija, Svet, **Begunska kriza**, EU, Gospodarstvo, Lokalne novice, Črna kronika, Zdravje, Okolje, Znanost in tehnologija, Klepet, Podcast Številke

Šport

Nogomet, Košarka, Rokomet, Odbojka, Hokej, Tenis, Atletika, Zimski športi, Motošporti, F1, Kolesarstvo, Ostalo, Rekreacija, Pač, ŠportniSOS

Kultura

Life 2015, Film, Glasba, Razstave, Oder, Knjige, Drugo, Ocenjujemo, Gledamo, Poslušamo, Beremo, Razglednice preteklosti, Kino, Priredive, Arhiv

Zabava

Glasba, Družabna kronika, Iz sveta znanih, Zanimivosti, Moda, Lepota bivanja, Avtomobilnost, Hrana in pijača, Živali, Horoskop, Kino, Arhiv

Ture avanture

Novice, Podobe Slovenije, Vagabund, Fascinantni hoteli, Prevozna sredstva, S kolesom, Navade po svetu, Kulinarika, Planine, Popotni dnevnik, Glej ga, Sloveni!

TTX

Teletekst

Spored

TV Slovenija 1, TV Slovenija 2, TV Slovenija 3, TV Koper, TV Maribor, Prvi program, Val 202, Ars, Radio Maribor, Radio Koper, Radio Capodistria

RTV 4D

Arhiv, TV Slovenija 1, TV Slovenija 2, TV Slovenija 3, TV Koper, Capodistria, TV MB, Prvi program, Val 202, Ars, Radio Maribor, RSI, Radio Koper, Radio Capodistria, MFR

Moj splet

Forum, Blog, Slike, Video, Avdio, Moj svet

Medijsko središče

Medijsko središče RTV Slovenija, About RTV Slovenija